

ser er en metode, der er velegnet til at lade udføre af professionelle firmaer.

Det må være en klar opgave for ernæringsenheden ved statens levnedsmiddelinstitut at samle oplysninger fra disse aktiviteter og på basis af dem fremlægge beslutningsgrundlag om bestemmelser, der udstedes bl.a. i henhold til levnedsmiddelloven. Det er ikke nødvendigt at etablere større og kostbare nye enheder for at få sikret en bedre koordinering af ernæringsforskningen i Danmark, og ernæringsenheden behøver ikke at etablere selvstændig forskning.

Ad 2) Anbefalet kostsammensætning

Behovet for energi og for næringsstoffer i det hele taget varierer betydeligt for den enkelte person afhængig af alder, køn, arbejde osv. Privilegiet at have fødevarer nok er klart opfyldt i Danmark, men det er også påvist, at man på meget få år her som i andre lande har oplevet en væsentlig ændring i valget af levnedsmidler. Således er forbruget af tomme kalorier f.eks. i form af alkohol, sukker og fedt steget betragteligt. Til gengæld er forbruget af grove levnedsmidler som f.eks. kartofler, kål, grøntsager og kornprodukter faldet til under det halve på 10–20 år. I biologisk perspektiv har sådanne forandringer yderst ubehagelige konsekvenser for befolkningens sundhedstilstand. Under hensyn til denne situation skal den danske ernæringspolitik også indeholde en vejledning for befolkningen om et hensigtsmæssigt kostvalg. Vejledningen skal dels omfatte de energigivende levnedsmidler ud fra kendskab til disses indvirkning på helbredet og den enkeltes behov, dels sikre, at behovet for essentielle næringsstoffer dækkes, alt i overensstemmelse med den til enhver tid opnåede viden på området. De nordiske næringsstofanbefalinger skal ligge til grund for den vejledning, der skal gives i en ernæringsrigtig kost.

Befolkningens gavn af en anbefalet kostsammensætning skal naturligvis støttes ved oplysningskampagner. Men den støttes muligvis allerbedst ved at føre økonomisk ernæringspolitik. Det er således dårligt for kostsammensætningen at sætte prisen på smør ned, mens det er godt at yde tilskud til kartofler.

Ernæringsaspektet, der er i forbrugernes interesse, skal udgøre en væsentlig faktor i beslutningsgrundlaget for afgifter og tilskud, i hvert fald når der tales om basislevnedsmidlerne, det vil sige de produkter, der indgår i væsentlig mængde i den daglige kost.

Ad 3) Kvalitetskrav til levnedsmidler

Gennem forskning og forsøg, gennem rationaliseringer og ved anvendelsen af kunstgødning og sprøjtemidler producerer jordbruget betydeligt mere end tidligere.

Fordelen ved den øgede produktion er åbenbar, men den indebærer også problemer. De mest iøjnefaldende farer ved anvendelse af sprøjtemiddelproduktion er der taget højde for ved lovgivning og kontrolsystemer, der nøje bør følges.

Den større produktion synes dog at have nogle bieffekter, som viser sig langsomt. Sådanne ændringer i den kvalitative sammensætning af grundpillerne i dagligkosten er relativt dårligt belyst. Også derfor bør der etableres et tæt samarbejde mellem ernæringsforskning og jordbrugsforskning.

For importerede levnedsmidler er det meget begrænset, hvad der er gennemført af undersøgelser for kvalitet, også selv om varerne kommer fra lande med en lovgivning, som er langt mere liberal end den danske. Når vi eksporterer levnedsmidler, er det et almindeligt krav, at de danske bestemmelser skal være lige så restriktive som modtagerlandets. Ernæringspolitisk vil det være påkrævet, at Danmark stiller tilsvarende krav til importerede varer, der har en vis ernæringsmæssig betydning. Med hensyn til forarbejdede levnedsmidler er kvaliteten for en dels vedkommende blevet forringet, idet der konkurreres i stort omfang alene på prisen. Den rivende tekniske udvikling kombineret med tendensen til få, men meget store producenter af dagligvarer har indskrænket valgmulighederne for folk, der må spare på kostudgifterne. Samtidig med en øget priskonkurrence er anvendelsen af underlødige råvarer steget.

Dertil kommer, at en række af de kvalitetskrav, som i tidens løb er opstillet i bekendtgørelses- eller cirkulæreform, er af en sådan art, at de mere kan betegnes som producentbeskyttende og ikke ernæringspolitisk relevante og forbrugerorienterede.

De frivillige ordninger vedrørende kvalitetskrav synes desværre ikke rigtig at kunne fungere, og det er forslagsstillernes opfattelse, at Danmark i lighed med Norge, Sverige, England, Spanien, Tyskland, USA m.fl. skal etablere lovgivning omkring lødigheden for alle gængse dagligvarer, eksempelvis ved indførelse af varestandarder, som der nu synes at være interesse for også fra erhvervenes side.

Reglerne om mærkning og deklaration af levnedsmidler er meget komplicerede. De er i vidt omfang uforståelige for forbrugerne, og de er besværlige for dem, der skal anvende dem erhvervmæssigt.

En ernæringspolitisk indsats på dette område bør føre til regler om deklaration af indholdet i